

Leger des Heils Aanklacht oud-cliënten

‘Dit heeft veel weg van fraude’

37 (oud-)cliënten van het Leger des Heils klagen die instantie aan wegens oplichting. ‘Of je tekent, of je staat op straat.’

Marten Blankesteijn
ZWOLLE

Voor Siemon Goossensen is 2004 een slecht jaar. De dan 57-jarige bouwkundige uit Zwolle is net gescheiden van zijn vrouw en verliest niet veel later zijn baan. Goossensen staat op straat. Zonder sociaal plan, mét hoge woonlasten. Het spaargeld is snel op.

Goossensen meldt zich berooid bij het Leger des Heils, de christelijke weldoenersorganisatie die landelijk duizenden dak- en thuislozen een onderdak biedt. De bouwkundige tekent de verplichte verklaring waarin hij zijn uitkering afstaat aan het Leger. De organisatie betaalt zijn verzekering, huisvesting, begeleiding en andere lasten. Het restant –aanvankelijk zo’n tien euro per week, later ongeveer veertig euro– krijgt hij terug.

Na een tijdje beginnen Goossensen schuldeisers te morren. Ze hebben nog 12.000 euro tegoed, en willen weten waar de uitkering van de Zwollenaar heen gaat. Goossensen schrijft een brief naar het Leger des Heils om inzage te krijgen in de besteding van zijn eigen bijdrage, maar volgens het Leger des Heils is dat ‘niet bekend’. Het is het begin van een jarenlange strijd.

Na talloze briefwisselingen en uiteindelijk zelfs rechtsbijstand van advocaten komt het Leger des Heils schoorvoetend met een uitleg.

De lijst blijkt vol te staan met dubieuze bedragen. Zo betaalt Goossensen ruim veertig euro per maand voor ‘onderhoud aan inventaris en pand’, terwijl die kosten wettelijk voor rekening van de verhuurder –in dit geval wooncorporatie Deltawonen– komen. De afschrijvingen op de schamele inrichting van Goossen-

sens appartement bedragen volgens het Leger des Heils tachtig euro per maand. Voor dat geld zou de kamer, door het Leger des Heils uitgerust met een koelkast, een wasmachine, een gaskookplaat en gordijnen, ongeveer elk jaar opnieuw ingericht kunnen worden. Dat gebeurt niet: de inventaris van de betreffende woningen was jaren niet vernieuwd.

En daar blijft het niet bij. Het Leger des Heils verhoogt de huursom van Deltawonen (220 euro) eigenhandig met 55 euro, terwijl de wet voorschrijft dat een dergelijke verhoging maximaal 2 procent van de huur mag zijn. Er wordt vijf euro ingehouden vanwege ‘telefoonkosten’, opmerkelijk aangezien er geen telefoon in het pand aanwezig is. En voor gemeentelijke belastingen wordt maandelijks 44,23 euro gerekend, terwijl die in dat jaar voor Goossensen maar 20,93 euro bedragen. Bovendien worden dergelijke belastingen meestal kwijtgescholden aan bijstandsgerechtigden. In totaal, zo becijfert Goossensen, schiet hij er per maand ongeveer 150 euro bij in.

Is dit een incident, of wordt er landelijk geprofiteerd van de onwetendheid van daklozen? Het laatste, zegt een aantal direct betrokkenen. ‘Mensen worden uitgekleeft zonder dat ze het in de gaten hebben’, weet een oud-medewerker van het Leger des Heils in Rotterdam die uit onvrede met de gang van zaken is opgestapt. Hij wil anoniem blijven. Jetty Alberts, voorzitter van de Landelijke Vereniging van Thuislozen (LVT), zegt dat ‘dit verhaal recht doen aan klachten die ik regelmatig krijg van cliënten van Leger des Heils-instellingen. Van Limburg tot Groningen: niemand weet wat er met zijn bijdrage gebeurt.’

Eind vorig jaar probeert Margriet Twisterling, fractievoorzitter van de Zwolse SP, misstanden bij het Leger des Heils in de gemeenteraad aan de kaak te stellen. ‘Tijdens een hoorzit-

Het beleid van het Leger des Heils is niet onomstreden HOLLANDSE HOOGTE

ting vertelde Christiaan Sleurink, manager Zorg- en Hulverlening in Zwolle, dat zijn organisatie het hoofd financieel niet boven water kon houden. Omdat thuislozen jonger dan 21 nog geen eigen bijdrage kunnen betalen, moest het geld bij de ouderen worden weggehaald, zei hij.

‘Een vreemde redenering’, vindt Twisterling. ‘Straatarme mensen draaien zo op voor de kosten van nog armere mensen. Waarom vraagt het Leger niet om meer subsidie?’

De landelijke afdeling van het Leger des Heils noemt de beschuldiging ‘onzin’. Adjunct-directeur Harm van Teijlingen: ‘De afdeling Begeleid Wonen in Zwolle is een collectieve voorziening. In zo’n voorziening wordt de hoogte van de woonkosten vastgesteld op basis van de totale kosten.’

De cliënten van het Leger des Heils betalen daardoor een eigen bijdrage die hoger is dan een bijstandsuitkering, zegt Van Teijlingen. ‘De gemeente betaalt het ontbrekende deel via bijzondere bijstand’.

De adjunct-directeur zegt dat de Nederlandsche Bank en de gemeente Zwolle de jaarrekeningen van zijn organisatie controleren. Maar hij geeft geen specifieke verklaring voor de op-

merkelijke bedragen op Goossensen rekening. ‘Dat de huur 220 euro is en dat het Leger 275 euro in rekening brengt, dat zie je niet in die jaarrekening’, zegt SP’er Twisterling.

En er is meer. Het Leger des Heils blijkt voor veel cliënten psychische zorg aan te vragen. De thuislozen lijden volgens het Leger aan ‘psychiatrische en/of ernstige psychosociale problematiek’, en hebben behandeling nodig. Een huisarts – in Zwolle huisartsenpraktijk Andriesse & De Lange – zet zonder ook maar één ‘patiënt’ te hebben gezien zijn handtekening. ‘Zonder dat het bij de cliënten bekend is, lijden ze van de ene op de andere dag aan een psychische aandoening’, zegt een oud-medewerker van het Leger des Heils die anoniem wil blijven omdat ze financieel nog afhankelijk is van de organisatie.

Met de handtekeningen op zak kan het Leger des Heils tientallen of zelfs honderden uren AWBZ –een collectieve zorgverzekering waar iedereen aan meebetaalt– declareren. Kosten: 43 euro per uur. ‘Voor zorg die nooit geleverd wordt, en ook niet nodig is’, zegt Goossensen.

‘Ook voor ons is AWBZ aangevraagd’, vertelt Ramona (22), een cliënt van het Leger des Heils in Zwolle. ‘Mijn vriend Michael (24) en ik hadden ernstige psychische problematiek, stond er. Samen kregen we officieel acht uur begeleiding in de week, maar daar kwam weinig van terecht. Alleen als wij om een gesprek vroegen, wilden ze nog wel eens luisteren. Ik denk dat ze in het jaar dat wij daar waren hooguit vijf keer langs zijn gekomen.’

Ondertussen verdiende het Leger des Heils dat jaar vele duizenden euro’s aan ‘psychische zorg’ voor Ramona en Michael. ‘Leg mij eens uit wat die stoornis betekent’, zei Demian Fijma (22), een andere Zwollenaar met een verleden bij het Leger des Heils. ‘En toen vertelden zij dat iedereen die diagnose kreeg.’

‘Het heeft veel weg van fraude’, vindt de Zwolse SP-leider Margriet Twisterling. Hoewel het Leger des Heils het verhaal ten stelligste ontkent, lijkt het er op dat ook deze werkwijze in meerdere regio’s wordt toegepast. Twisterling zegt telefoontjes uit het hele land te krijgen van gedupeerde cliënten. ‘Laatst zei iemand uit Utrecht tegen me dat hij per direct het huis uit zou worden gezet als hij zijn AWBZ-aanvraag niet tekende. Je hebt geen keus: of je tekent, of je staat op straat.’ Volgens Siemon Goossensen gebeurt hetzelfde in Amsterdam, Den Bosch, Emmen, Enschede, Haarlem en Rotterdam.

Het Leger des Heils ontkent de aantijgingen ‘ten stelligste’. ‘Alle cliënten die AWBZ-zorg krijgen, hebben een indicatie waaruit blijkt dat zij behoefte hebben aan begeleiding’, zegt luitenant kolonel Voorham. ‘Voordat een indicatie wordt aangevraagd wordt samen met de cliënt een indicatie gemaakt. De cliënt is medeondertekenaar van dat document.’ De psychosociale problematiek blijkt uit problemen die de daklozen hebben op het gebied van financiën en het aangaan en onderhouden van relaties, zegt de luitenant. De zorg die het Leger des Heils biedt bestaat uit begeleiding in het dagelijkse leven. Alleen de uren die feitelijk zijn geleverd én waar een indicatiestelling voor is, worden gedeclareerd.

Met Goossensen gaat het inmiddels uitstekend: hij heeft weer een baan in de bouwwereld en huurt een appartementje in Zwolle. Maar Goossensen is nog altijd woedend op het Leger des Heils. Mede namens 36 andere (oud-)cliënten die zich hebben verenigd in de stichting ‘De onderste steen boven’ gaat de hij ‘binnen twee weken’ aangifte doen tegen de organisatie. Oplichting, verwijt hij de instantie. Goossensen en zijn medestanders willen het bedrag dat zij teveel hebben betaald –zo’n 2.000 euro per persoon per jaar– terug. ●

KORT

... **Rente voor studielening volgend jaar omhoog**
Studenten met een lening moeten vanaf 1 januari volgend jaar ongeveer 1 procent meer rente betalen. Dat staat in een wetsontwerp dat naar de Tweede Kamer is gestuurd. Met de renteverhoging moeten maatregelen als een versoepelde en inkomensafhankelijke afbetalingsregeling worden gefinancierd. Studenten betalen momenteel 3,7 procent rente. In het huidige systeem wordt de rente voor een lening bij de Informatie Beheer Groep gebaseerd op de rente van staatsleningen met een looptijd

van drie tot vijf jaar. In het stelsel dat 1 september wordt ingevoerd, wordt de rente gebaseerd op de rente van staatsleningen met een termijn van vijf tot tien jaar.

... **Minder sterfgevallen door zacht weer in 2006**
De klimaatverandering heeft ook zijn positieve kanten. Het aantal sterfgevallen in Nederland lag vorig jaar met zo’n 135.500 opnieuw lager dan het jaar ervoor. In de periode van 2000 tot 2003 overleden er jaarlijks zo’n vijfduizend mensen meer. Deze daling is opmerkelijk omdat ons land door de vergrijzing steeds meer ouderen telt. Het Centraal Bureau voor de Statistiek ver-

klaart de trend door de milde weersomstandigheden, niet te warm en niet te koud. Juli was weliswaar heet, maar augustus was koel.

... **Markeringen op N-wegen nog steeds onbegrepen**
Veel weggebruikers begrijpen de nieuwe markeringen op provinciale wegen nog niet. Ruim twee jaar na de invoering van de belijning starten het ministerie, de provincies, gemeenten, waterschappen en de ANWB een landelijke campagne om duidelijkheid te geven over de lijnen en kleuren op het wegdek. De campagne begint 12 februari. Provinciale wegen met de nieuwe markeringen waar honderd

kilometer per uur mag worden gereden, hebben een dubbele witte streep op het midden van de weg. Het asfalt ertussen is groen. Ook op tachtig-kilometerwegen staan dubbele witte strepen, zonder het groene vlak. De zestig-kilometerwegen hebben aan de zijkanen een onderbroken witte lijn.

... **Te water geraakte peuter in Katwijk overleden**
Het 3-jarige jongetje dat vrijdag in kritieke toestand werd overgebracht naar een ziekenhuis nadat hij in Katwijk in een sloot was beland, is overleden. De peuter werd uit het water gehaald door een voorbijganger, die een

jas in het water zag drijven. Toen hij het kledingstuk uit het water wilde vissen, trok hij het jongetje omhoog. De voorbijganger belde meteen een ambulance, waarna werd geprobeerd het kind te reanimeren.

... **Afgewezen minnaar bijt bemiddelende agent**
Een 19-jarige man uit Kaapstad heeft in Heerlen een agent in zijn hand gebeten toen die probeerde te bemiddelen tussen de man en diens ex-vriendin. De afgewezen minnaar had zich in de auto van zijn vriendin verschanst nadat zij hem de bons had gegeven.

Brandweer staakt een beetje

In diverse steden voeren brandweerlieden komende week geen oefeningen en inspecties uit. Ze willen een korte werkweek afdwingen.

Atheïstische dominee

‘De God zoals die wordt beschreven in de Bijbel is er gewoon niet.’ Klaas Hendrikse, die nog wekelijks op de kansel staat in Middelburg, in het AD.

Beatrix staat stil bij vrijheid van geloof

De koningin is vandaag in Utrecht bij een bijeenkomst over wederzijds respect tussen levensbeschouwingen. 428 jaar geleden werd de geloofsvrijheid vastgelegd in de Unie van Utrecht.